

Programiranje za Internet

 predavanja

 doc.dr. Samir Lemeš

 slemes@mf.unze.ba

8. HTML

- Slike
- Slikovne mape
- Obrasci

Slike

- Da biste unutar svoje stranice ugradili sliku, upotrijebite naredbu `<IMG>`.
- Oko slike se neće pojaviti nikakvo razdvajanje pasusa ili dodatni prazan prostor.
- Ako tok teksta oko slike nije posebno određen nekim argumentima, ona će biti prikazana unutar rečenice jednako kao da se radi o običnom karakteru.

Slike

- Uz naredbu `<IMG>` mogu se dopisati argumenti.
- Argumentu SRC se dodijeli URL adresa datoteke u kojoj je pohranjena slika.
- URL adresa navodi se kao i kod hiperlinkova: relativno ili apsolutno.
- Argument SRC je obavezan.
- Argumentom ALT navodi se tekst koji će biti prikazan umjesto slike u tekst-baziranim browserima.

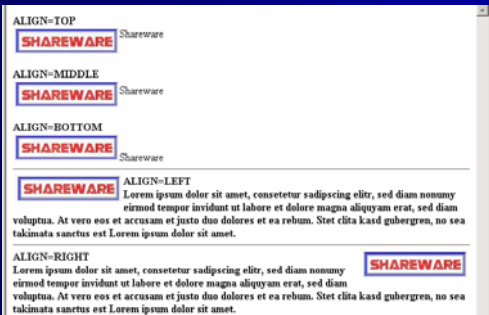
Slike

- Izvorno su podržani samo formati JPG i GIF, a u novijim verzijama browsera može se koristiti i PNG format.
- Argumentom ALIGN se može odrediti način prikazivanja teksta koji se nalazi oko slike.
- Osnovne tri vrijednosti koje se mogu dodijeliti ovom argumentu su TOP, MIDDLE i BOTTOM, tj. tekst koji se nalazi ispred i iza slike može poravnati uz gornji rub slike, uz sredinu i uz dno slike.

Slike

- Argumentu ALIGN mogu se dodijeliti još i vrijednosti LEFT i RIGHT.
- U prvom slučaju slika će biti prikazana uz lijevi rub browsera, dok će tekst koji je u HTML dokumentu smješten iza naredbe za sliku biti smješten s njezine desne strane.
- Za naredbu `<IMG>` ne postoji završna naredba `</IMG>`, pa ćete, u trenutku kada zaželite tekst ponovo ispisivati po cijeloj širini prozora, morati upotrijebiti naredbu `<BR>` uz koju ćete dopisati argument CLEAR.
- Ako ste argumentu ALIGN kod naredbe `<IMG>` dodijelili vrijednost LEFT, istu ćete vrijednost dodijeliti i argumentu CLEAR kod naredbe `<BR>`.

Slike

Slike

- Argumentima HEIGHT i WIDTH se dodjeljuje vrijednost u pikselima, a predstavljaju visinu i širinu slike.
- Ukoliko se ova dva argumenta ne navedu, browser će formatirati stranice tek kada veličinu slike dozna čitajući prve dijelove GIF ili JPEG datoteke.
- Treba paziti na proporcionalnost slike.
- **NE SMANJUJTE SLIKU SAMO PROMJENOM OVA DVA ARGUMENTA!!!**

Slikovne mape

- Obične slike na kojima su definirana određena područja na koja korisnik može kliknuti i učitati stranicu s nove URL adrese.
- Argumentu USEMAP se dodjeljuje ime tačke unutar istog dokumenta, koja je označena s argumentom NAME.
- Imenu kod argumenta USEMAP mora prethoditi znak #.
- Argument NAME dopisuje se uz naredbu <MAP> kojom se definiraju područja slikovne mape, a koju valja smjestiti na kraju tijela HTML dokumenta.
- Pojedino područje na slici označava se naredbom <AREA>.

Slikovne mape

```
<IMG SRC="slike/putokaz.gif"
ALT="ovo je slikovna mapa" USEMAP="#putokaz">
*
*
<MAP NAME="putokaz">
<AREA SHAPE="POLY" HREF="diskete.html"
COORDS="21,68,5,82,18,97,132,93,131,62,21,68">
<AREA SHAPE="POLY" HREF="kritike.html"
COORDS="10,100,8,133,126,136,142,121,124,103,10,100">
<AREA SHAPE="POLY" HREF="sadržaj.html"
COORDS="8,28,9,62,129,51,137,34,129,25,102,22,8,28">
<AREA SHAPE="POLY" HREF="ocjena.html"
COORDS="4,154,18,171,130,175,131,145,22,140,4,154">
<AREA SHAPE="POLY" HREF="znak.html"
COORDS="12,181,12,213,124,211,144,194,125,179,12,181">
</MAP>
```

Obrasci (formulari, forme)

- Obrazac je zasebni dio HTML stranice.
- Može sadržavati različite tipove polja u koje ubrajamo okvjre i polja za unos teksta, padajuće izbornike, kružne izbornike i kontrolne kvadratiće.
- Unutar jedne stranice može se nalaziti proizvoljan broj obrazaca od kojih je svaki obuhvaćen s oznakama <FORM> i </FORM>.
- Početna oznaka za obrazac mora sadržavati argument ACTION kojim se određuje što će se dogoditi s informacijama koje je korisnik upisao.
- Tom se argumentu dodjeljuje URL adresa CGI skripta na serveru ili "mailto" URL adresa:

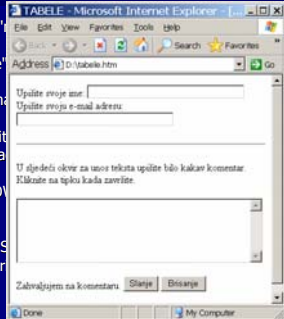
```
<FORM METHOD=POST ACTION="mailto:hare@gov.ba">
```

Obrasci

```
<FORM METHOD=POST ACTION="mailto:hare@gov.ba">
Upišite svoje ime:
<INPUT TYPE="TEXT" NAME="ime" SIZE=35><BR>
Upišite svoju e-mail adresu:
<INPUT TYPE="TEXT" NAME="e-mail" SIZE=35><BR>
<P><HR><P>
U sljedeći okvir za unos teksta upišite bilo kakav komentar.
Kliknite na tipku <B>Slanje</B> kada završite.
<P>
<TEXTAREA NAME="komentar" ROWS=6 COLS=45></TEXTAREA>
<P>
Zahvaljujem na komentaru.
<INPUT TYPE="SUBMIT" VALUE="Slanje">
<INPUT TYPE="RESET" VALUE="Brisanje">
<P>
</FORM>
```

Obrasci

```
<FORM METHOD=POST ACTION="
Upišite svoje ime:
<INPUT TYPE="TEXT" NAME="ime"
Upišite svoju e-mail adresu:
<INPUT TYPE="TEXT" NAME="e-mail"
<P><HR><P>
U sljedeći okvir za unos teksta upišite
Kliknite na tipku <B>Slanje</B> ka
<P>
<TEXTAREA NAME="komentar" ROWS="5"
<P>
Zahvaljujem na komentaru.
<INPUT TYPE="SUBMIT" VALUE="Slanje"
<INPUT TYPE="RESET" VALUE="Brisanje"
<P>
</FORM>
```


Obrasci

- Naredba `<INPUT>` sa argumentom `TYPE` koji ima vrijednost `TEXT` daje polje za unos teksta.
- Argument `SIZE` određuje širinu tekstualnog polja koja se mjeri u broju znakova.
- Argument `NAME` je obavezan za svako polje obrasca, a kojem se dodjeljuje neko jedinstveno ime.
- To ime služi kao oznaka varijable u kojoj će biti pohranjeno ono što je korisnik upisao unutar odgovarajućeg polja.
- Kasnije se ta varijabla koristi u skripti koja obrađuje obrazac.

Obrasci

- Naredbom `<TEXTAREA>` kreira se okvir za unos teksta kojem se veličina u redovima i stupcima određuju pomoću argumenta `ROWS` i `COLS`.
- Za razliku od naredbe `<INPUT>`, ova naredba sadrži i završnu oznaku `</TEXTAREA>`, a sav tekst između početne i završne oznake bit će već upisan unutar okvira za unos teksta, što je korisno ako korisniku želimo unaprijed kazati što želimo čuti.

Obrasci

- Na kraju obrasca nalaze se dvije tipke kreirane pomoću naredbi `<INPUT TYPE="SUBMIT">` i `<INPUT TYPE="RESET">`.
- Kada korisnik klikne na prvu tipku, browser će započeti slati sadržaj obrasca na određeno naznačeno argumentom `ACTION`, i to metodom navedenom pomoću argumenta `METHOD` u naredbi `<FORM>`.
- Ukoliko korisnik klikne na drugu tipku, sadržaj svih polja u obrascu će se izbrisati i neće uopće doći do slanja podataka.
- Pomoću argumenta `VALUE`, u oba slučaja navodimo tekst koji želimo da se ispiše na tipki.
- Ovo su jedina dva tipa polja uz koje se nikada ne navodi argument `NAME`.

Obrasci

- Klikom na tipku `SUBMIT` bit će poslan niz znakova unesenih u različita polja u obrascu i to u obliku: `ime-varijable=vrijednost`
- Svaki ovakav član bit će razdvojen znakom `&`.
- Ime varijable dobiva se od vrijednosti koja je dodijeljena argumentu `TYPE` kod svakog pojedinog polja, a njoj se dodjeljuje ono što je korisnik upisao.
- Sadržaj e-mail poruke poslana na adresu `hare@gov.ba` bi bio ovakav:
Ime=Edo+Alič& e-mail=edoalic@student.unze.ba& komentar=provjera...

Obrasci

- Ako e-mail poruka generisana iz obrasca ne izgleda dobro, tj. ako su sve vrijednosti spojene u jedan red, koristi se argument `enctype`, kao u primjeru:
`<form action="mailto:edo@unze.ba?subject=Pristupnica" method="post" enctype="text/plain">`
- Prazna mjesta se pretvore u `+`, a specijalni karakteri se prevaraju u HEX simbole:
`enctype="text/plain"`
- Default (kompletan tekst se kodira prije slanja):
`enctype="application/x-www-form-urlencoded"`
- Za upload datoteka:
`enctype="multipart/form-data"`
u kombinaciji sa `<INPUT TYPE=FILE>`